

Jak jsem zvítězil v Celostátní soutěži

Pro LM napsal Radoslav Čížek, Doslet Spoj. ocel. Kladno

V malé vývojové řadě výkonných modelů na gumu, stavěných u nás od r. 1949, je na třetím místě v pořadí gumák „Mamba“ vítěz celostátní soutěže 1951 (sen.) a 1952.

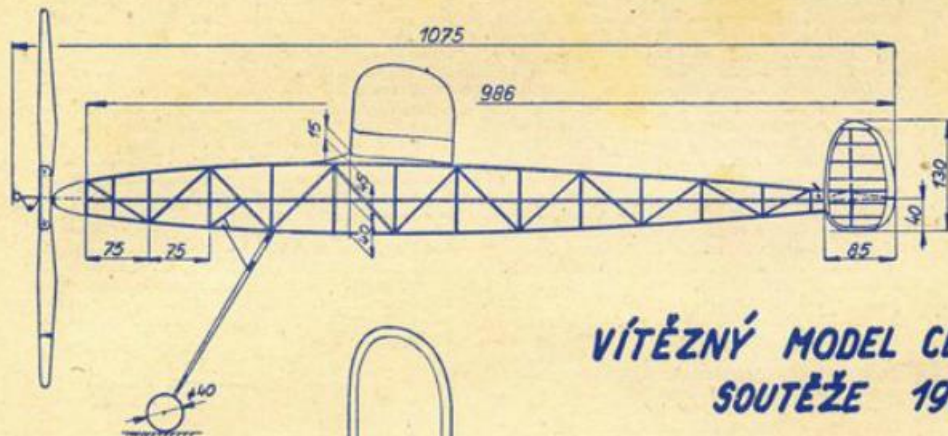
Za zmínku jistě stojí, že letošní vítězný model prodělal jen jedinou změnu: dostal místo volnoběžky sklopnou vrtuli. Jinak zůstal věrný své vývojové řadě: rozmarné „Vážky“ (uveřejněno v Let. novinách 1949), která ve svých 14 soutěžích, ve kterých létala, obsadila 11 × druhé a 3 × třetí místo (tento model měl dělená obdélníková křídla s eliptickým zakončením, obdélníkovou výškovku, dvě eliptické směrovky, volnoběžnou vrtuli a pevný dvoukolý podvozek), přechodného typu „Rainbow“, jenž nesl všechny znaky „Vážky“, byl málo přes rozměry „Wakefield“, ale měl sklopný podvozek a sklopnou vrtuli. „Mamba 1951“ létala s volnoběžnou vrtulí Ø 460 mm až do doby, kdy jsem dolétal poslední zbytky gumy s velkým koeficientem pružnosti a poměrně vyrovnaným kroučícím momentem, kde motorový chod býval kolem 80 až 90 vt. a vlastní skluz asi 70 až 80 vt. za beztermičného počasí. Použití naší gumy se musela nutně změnit taktika letu. Vysoký kroučící moment během prvních 15 vteř. využít ke strmému stoupání, po dotočení posledních obrátek (asi za 50—55 vt.) model musí rychle sklopit vrtuli a klouzat v zatáčkách. Starty s tímto posledním modelem jsou naprosto bezpečné, přirozené, za každého větru, hlavně díky dvoukolovému podvozku. „Mamba“ startuje po ½ až 1 m rozběhu, ostře stoupá pravou zatáčkou, kam je hnána podložením hlavice doprava. Rozhodně je stoupání zatáčkou jisté, bez nebezpečí ztráty rychlosti, jak často vidáme na soutěžích i u jinak bezvadně provedených modelů. Jsou ovšem gumáky, startující přímočaře vzhůru, ale to už znamená opravdu dobře zalétaný model.

To, že přes všechny faktory, které může modelář zvládnout, zůstává ještě mnoho v ruce štěstěny, dokazuje i letošní celostátní soutěž:

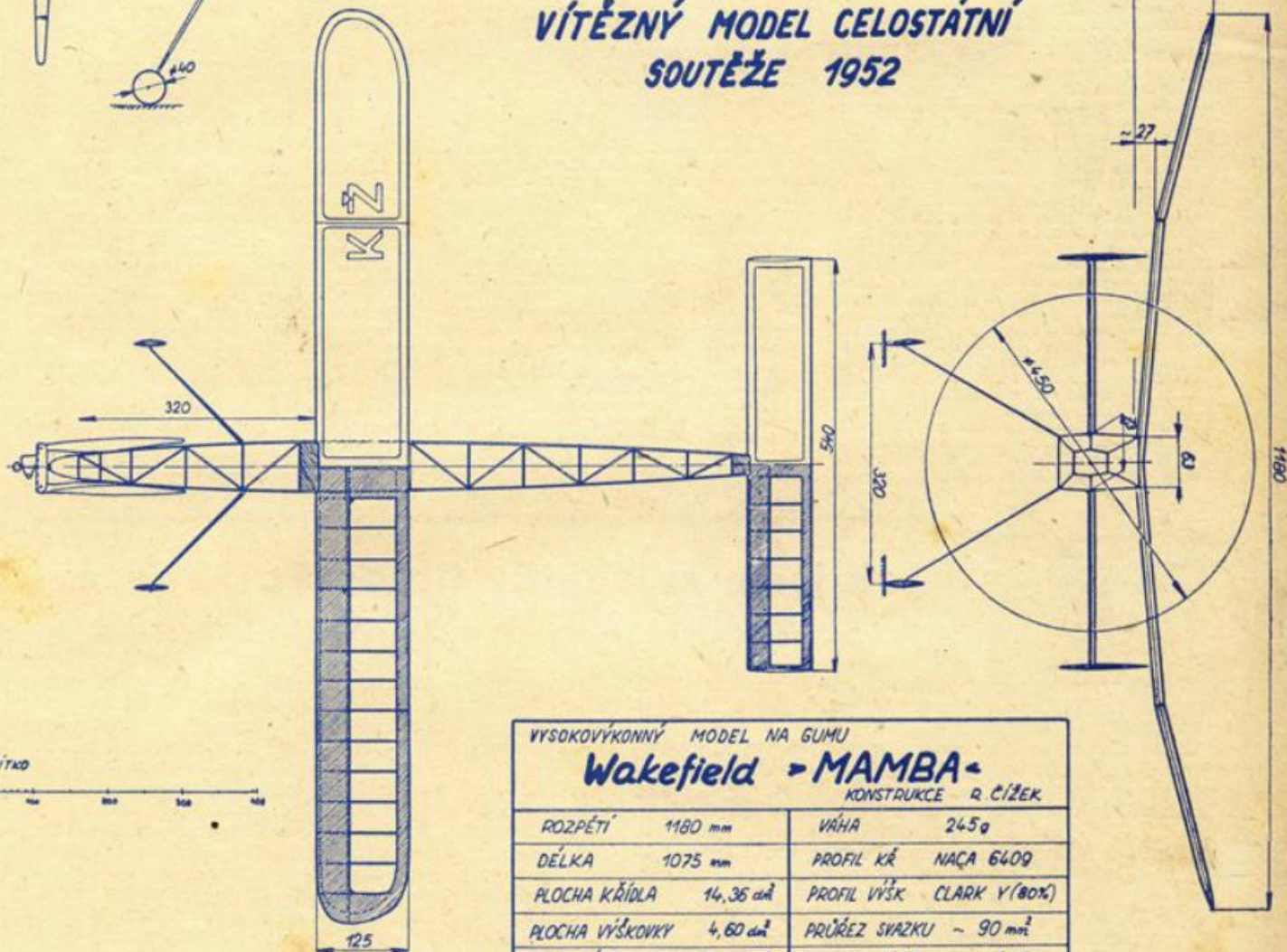
Při prvním letu se dostala „Mamba“ asi do 180—200 m výšky a odtud houpavým letem po doběhnutí motoru až do země — 2 min. 17 vt. Zjistil jsem závalu: nalomený konec trupu, který gumička determalisérů „natáhla“. Při menším beztermičném letu před soutěží nebyla napnuta a model krásně letěl. Můj největší soupeř Emil Res z Brna letěl přes 5 minut. Rychle opravuji, lepím a startuji na druhý let: 5 min. 17 vt. a model jde z termiky vývrtkou až do země. Res má opět krásný čas ¼ minuty. Stále vede Emil. — Jdeme na třetí start. V klidném beztermičném letu dělám přes 3 minuty, můj soupeř přistává po 18 vteř. letu s vypadlým padáčkem sloužícím za determalisér. Tedy opravdu hra náhod. Neznatelné nalomení konce trupu při mém prvním letu, Emilovo předčasné „časování“ rozhodlo o prvním a druhém místě.

Nelétáme opravdu pro to, odnést si domů cenu, ale létání stojí přece za prožití toho „společného modelářského“ co nelze ani přesně definovat, za ty stisky ruky se Zvoleňáky, Bratislaváky, Brňáky atd. Vždyť se často podle jména ani neznáme. Ale stojí zato vidět, jak drží pohromadě modelářská rodina, reprezentovaná klučiny ve věku 12—13 let, otci rodin, ba i staršími, nevýjimaje „tátu FAI“, jak jej všichni známe z posledních soutěží, obětavého do krajnosti. Ano, v této společné práci, konané pro vzrůst našeho modelářství, léta neznamenají opravdu nic!

To jsem trochu odbočil, ale máme-li si všimnout věcí, které utváří hodnoty vyjádřené vítězstvím či nalétanými minutami, musíme nutně vybočit z té vyježděné cesty hledání nových „zázračných“ profilů, půdorysných tvarů nosných a ocasních ploch, superladných křivek trupů úplně „zabitých“ nevhodným kráčkem k upevnění křidel a pod. Nerad znovu opakují, ale je to opravdu závažné a rozhodující: znát dobře svůj model, mít jej bezvadně zalétaný a vypracovat si správně taktiku letu. Konečně sám jsem na to doplatil nezalétaným obřím samokřídlem na „celostátní“, když jsem nechal doma šest let staré samokřídlo, které jsem znal „jak své boty“.

VÍTĚZNÝ MODEL CELOSTÁTNI SOUTĚŽE 1952

MĚŘÍTKO

VYSOKOVÝKONNÝ MODEL NA GUMU

Wakefield - MAMBA

KONSTRUKCE R. ČIŽEK

ROZPĚTÍ	1180 mm	VÁHA	245 g
DĚLKA	1075 mm	PROFIL KŘ	NACA 6409
PLOCHA KŘÍDLA	14,36 dm ²	PROFIL VÝŠK	CLARK Y (80%)
PLOCHA VÝŠKOVKY	4,60 dm ²	PRŮŘEZ SVAZKU	~ 90 mm ²
CELKOVÁ PLOCHA	18,96 dm ²	VRTULE	4 450, stouparů 52 cm

Na konec něco o vlastním modelu:

Křídlo: jednonosníkové, dělené a dvakrát zalomené o stejné hloubce 125 mm má použitý profil NACA 6409. Nos profilu je na hřbetu potažen 1mm balsou až k nosníku, celé křídlo mimo nosník 2 x 2/3 balsové. U středových žebér křídla jsou mezi nosníky kapsy na spoj křídel. Spoj je proveden 5° V lomením s podélníků 3/8 na náběžné a odtokové hraně ze špendlíků háčky pro spojení obou polovin gumou. Středové pole mezi žebry 0-1 vylepeno 1,5mm balsou.

Výškovka: celobalsová s balsou potaženým nosem 1 mm, obdélníková. Profil 80% Clark Y. Na spodní straně nosu výškovky (v ose modelu) je nalepena papírová trubička, sloužící za otočné ložisko výškovky při vychýlení determaliserem na 40°.

Směrovky: jsou celobalsové, eliptické, pevně zalepené k výškovce.

Trup: je standardní, obdélníkový, stavěný ze dvou bočnic do šablony, s přidáním bočních podélníků po slepení trupu dohromady. Přepevnění křídla k trupu gumou, křídlo sedí v lůžku ze 2mm balsových prkének.

Model odpovídá podmínkám „Wakefield“. — Doufám, že modelářům řekne těchto mnoho řádek alespoň něco, co budou moci použít při létání se svými gumáky.

Jako doušku chci podotknout, že moje, ani jiné vítězství v celostátní soutěži není rozhodným měřítkem pro nejlepšího modeláře dané kategorie. Daleko spravedlivější by byly průměry z celoroční činnosti, to jest průměry na start alespoň z pěti soutěží vzhledem k možným a skutečně vykonaným startům. Jistě by stálo za to, podívat se na toto blíže.